

3 lipca 2024

Netherlands Cancer Institute - ŚCO: dzięki tej synergii rozwija się polska otolaryngologia

Profesor Michiel van den Brekel, kierownik Kliniki Onkologii i Chirurgii Głowy i Szyi w Netherlands Cancer Institute dzielił się swoim doświadczeniem z młodymi adeptami otolaryngologii podczas XII Warsztatów „Chirurgiczna rehabilitacja głosu po całkowitej laryngektomii”, które odbyły się (27-28 czerwca 2024) w Świętokrzyskim Centrum Onkologii. Współpraca pomiędzy ŚCO a NCI spowodowała zmianę standardu postępowania z pacjentami po całkowitej laryngektomii w Polsce.

W warsztatach uczestniczyło 30 lekarzy otolaryngologów całej Polski. Dwudniowe kursy składały się z części wykładowej i praktycznej. Uczestnicy mogli obejrzeć na żywo (transmisja live) operację całkowitej laryngektomii (usunięcia krtani) wraz z wytworzeniem przetoki tchawiczo-przełykowej umożliwiającej jednoczesną implantację protezy głosowej. Brali również udział w praktycznych warsztatach wymiany protez głosowych na fantomach oraz u pacjentów podczas dziennego pobytu na oddziale. Swoim doświadczeniem z młodymi lekarzami dzielił się wybitny specjalista z Holandii – prof. Michiel van den Brekel, kierownik Kliniki Onkologii i Chirurgii Głowy i Szyi w Netherlands Cancer Institute w Amsterdamie. Jego wykłady dotyczyły historii i przyszłości rehabilitacji głosu, algorytmu postępowania w przypadku zaawansowanego raka krtani i komplikacji występujących w rehabilitacji z zastosowaniem protezy głosowej.

Synergia dała złoty standard w rehabilitacji głosu

Synergizm pomiędzy ŚCO a Kliniką Onkologii i Chirurgii Głowy i Szyi NCI w Amsterdamie trwa od kilkunastu lat. – Jest wiele podobieństw pomiędzy nami. Tu również jest bardzo przyjazna atmosfera w pracy, ludzie są oddani walce z nowotworem, który strasznym nieszczęściem, ale często ludzie leczący takich pacjentów są bardzo zmotywowani i wprowadzają przyjacielską atmosferę, co jest niezbędnym elementem do pomocy naszym pacjentom – powiedział profesor Michiel van den Brekel.

- Dzięki naszej współpracy z Instytutem Raka w Amsterdamie możemy przywracać głos pacjentom po okaleczającej operacji, jaką jest usunięcie krtani – powiedział prof. Stanisław Góźdź. Podkreślił, że dzięki wdrożeniu tej metody chirurgicznej rehabilitacji głosu u pacjentów po całkowitej laryngektomii, Świętokrzyskie ma najniższy w kraju odsetek nieaktywnych zawodowo osób, które przeszły radykalne leczenie z powodu raka krtani.

Jak wyjaśnił dr n. med. Sławomir Okła, kierownik Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ŚCO, kooperacja z Holenderskim Instytutem Raka i Kliniką Onkologii i Chirurgii Głowy i Szyi spowodowała zmianę standardów postępowania z pacjentami po całkowitej laryngektomii w Polsce. Klinika OChGiS ŚCO jako pierwszy ośrodek w kraju rozpoczęła w 2001 roku jednoczesne implantowanie protez głosowych u pacjentów po całkowitej laryngektomii zanim jeszcze NFZ zaczął refundować tę procedurę (w dalszym ciągu NFZ nie refunduje implantacji protezy głosowej wykonywanej jednoczesowo podczas operacji całkowitego usunięcia krtani; koszty implantacji ponosi ŚCO, dla pacjenta zabieg jest bezpłatny). Pacjenci w Kielcach rozpoczynają w 12 dobie po operacji naukę mówienia pod kierunkiem logopedy i wychodzą ze szpitala mówiąc swoim głosem, po 2-3 dniach nauki, co pozwala im na powrót do normalnej aktywności.

- Dzięki panu profesorowi Gózdziowi, który wyraził zgodę na jednoczesne implantacje protez głosowych, byliśmy głównym motywatorem i motorem napędowym tej zmiany. Wcześniej pacjenci po usunięciu krtani byli uczeni w Polsce mowy przełykowej, którą mogli opanować około 30 procent ludzi. Cała reszta, niestety, traciła pracę i całe swoje dotychczasowe życie - tłumaczył dr Sławomir Okła. Jak zaznaczył, nie była to łatwa zmiana.

- Byliśmy oskarżani o eksperymenty na ludziach. Teraz już nikt nie dyskutuje z tym, że jednoczesowa z laryngektomią implantacja protezy głosowej jest złotym standardem w rehabilitacji głosu, ponieważ pozwala 90 procentom ludzi wrócić do pracy i do swojego życia - dodał specjalista, podkreślając, że wprowadzenie tego standardu w Polsce było możliwe dzięki życzliwości i otwartości dla naszego ośrodka ze strony profesora Michiela van den Brekela i jego poprzednika profesora Fonsa Balma.

Obecnie w Klinice Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi ŚCO rocznie wykonywanych jest ok. 50 laryngektomii wraz z jednoczesową implantacją protezy głosowej oraz ok. 400 zabiegów wymiany protezy głosowej. Ośrodek dynamicznie się rozwija, jest liderem na rynku polskim i europejskim pod względem chirurgicznej rehabilitacji głosu i mowy u chorych po całkowitym usunięciu krtani. Szkoli w tym zakresie, zarówno lekarzy z Polski, jak i z zagranicy.

Jak zatrzymać epidemię nowotworów głowy i szyi?

Co roku w Europie diagnozuje się ok. 560 tys. nowych zachorowań na nowotwory rejonu głowy i szyi. Na pytanie dziennikarzy, w jaki sposób możemy zatrzymać tę „pandemię” zachorowań, profesor van den Brekel odpowiedział: - Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest starzenie się społeczeństwa i na to na razie nie możemy nic poradzić. Natomiast myślę, że dla młodego pokolenia bardzo istotne są szczepienia przeciwko HPV. Nie wiem, jak ta sytuacja wygląda w Polsce, ale w Holandii, niestety, od czasu covidu jest duży opór w społeczeństwie wobec szczepień, co jest bardzo złym zjawiskiem, ponieważ szczepienia przeciwko HPV w dużej mierze zabezpieczają nie tylko przed nowotworami głowy i szyi, ale również przed wieloma innymi, wywoływanymi przez ten wirus. Kolejną sprawą są złe nawyki, takie jak palenie papierosów i picie alkoholu. O ile w przypadku papierosów, sytuacja się poprawia, w Europie prowadzi się bardzo wiele kampanii i mam nadzieję, że wielu młodych ludzi w przyszłości nie zacznie palić, ani tradycyjnych, ani e-papierosów, które również powodują wiele schorzeń. Obecnie już nie jest społecznie akceptowane palenie papierosów w pociągu, samolocie, restauracji. Być może kiedyś w przyszłości nie będzie również akceptowane społecznie picie alkoholu, ponieważ nadmierne picie jest również ogromnym problemem zdrowotnym. Zdrowy styl życia, to droga którą powinniśmy iść - powiedział ekspert.

Doktor Sławomir Okła dodał, że lekcją do odrobienia dla społeczeństwa, oprócz przyjmowania szczepień przeciwko HPV i prowadzenia zdrowego trybu życia, jest walka z zanieczyszczeniem powietrza, ponieważ wiele nowotworów rejonu głowy i szyi jest powodowanych przez czynniki środowiskowe.